

4. novembrī notika Vārkavas novada domes ārkārtas sēde, tajā lēma par novada domes Goda un Atzinības rakstu piešķiršanu. Tika nolemts no katras teritoriālās vienības izvirzīt pa vienam kandidātam apbalvošanai ar novada Goda rakstu un naudas prēmiju (Ls 50) un no katras teritoriālās vienības izvirzīt trīs kandidātus apbalvošanai ar novada Atzinības rakstu.

No pagastu pārvaldēm, skolām un deputātu ieteikumiem apbalvošanai ar Goda un Atzinības rakstiem tika izvirzīti:

Aija Ancāne, Vasilij Krasņakovs, Iveta Some, Viktors Lazdāns, Ruta Norkārkle, Silvija Ziemeļe, Lilija Lazdāne, Juris Maskalāns, Anna Stare, Iveta Onckule, Ilze Lazdāne, Artūrs Štagars, Silvija Onckule, Velta Smāne, Inese Plīvda, Līga Lutinska, Aigars Dzerkalis, Jānis Bruss, Juris Kivlenieks, Arnis Višņevskis, Ainārs Zelvis.

Izvērtējot iesniegumus no pagastu pārvaldēm, skolām un deputātu ieteiktos kandidātus apbalvošanai ar Goda rakstiem, tika nolemts, ka tos saņems:

- 1) **Jānis Bruss** – par ilggadēju darbu grāmatvedībā, rūpīgi veicot savus darba pienākumus;
- 2) **Silvija Onckule** – par ilggadēju un apzinīgu darbu Vārkavas novadā;
- 3) **Juris Maskalāns** – zemnieku saimniecības «Tomīni» īpašnieks - par ieguldīto darbu novada lauksaimniecības attīstībā un ražošanas attīstības kāpināšanā savā zemnieku saimniecībā.

Jānis Bruss dzimis un mācījies Gulbenē, pēc vidusskolas absolvēšanas devies uz Jēkabpili, kur pabeidzis Ekonomisko tehnikumu. No 1979. gada (tolaik kolhozā «Vārkava») līdz 1993. gadam strādājis par grāmatvedi. No 2000. gada ir bijis grāmatvedis - kasieris Vārkavas pagasta padomē, šobrīd ir novada nodokļu administrators un Vārkavas pagasta pārvaldes grāmatvedis. Šis darbs no cilvēka prasa kārtību un rūpību, kas Jānim piemīt lielā mērā. Svarīgākais dzīves nostādījums ir nedarīt otram to, ko negribi, lai dara tev pašam. J. Brusa dzīvesbiedre Irēna ir farmaceite un strādā aptiekā Preiļos, jaunākā meita Dagnija RSU apgūst angļu filoloģiju, vecākā meita Madara strādā Anglijā.

Par savu noturīgāko vaļasprieku Jānis uzskata grāmatu lasīšanu.

Vārkavas novada ļaudīm viņš novēl nezaudēt cerību, ka Latvijā kaut kas mainīsies uz labo pusi un katrs cilvēks varēs atrast šeit savu vietu, piepildījumu un darbu!

Silvija Onckule dzimusi bijušā Preiļu rajona Stabulnieku pagastā, mācījies Dravnieku astoņgadīgajā pamatskolā, pēc tās beigusi Jēkabpils Ekonomisko tehnikumu.

Sākumā Silvija strādāja par grāmatvedi Ogres rajona Meņģelē, bet 1979. gada pavasarī kolhozs «Dub-

na» jaunajai speciālistei kļuva par otro darba vietu. Te Silvija sastapa savu nākamā vīru Arvidu, apprecējās un palika uz dzīvi Vārkavā.

Silvija uzskata, ka dzīvē gūt uzvaras spēj tikai tāds cilvēks, kas iemācījies pacietību; laime ir galvenā dzīves garšas sastāvdaļa; un visaugstāk cilvēcisko vērtību skalā Silvija liek mērķtiecību, talantu, inteligenci, savas pašcieņas saglabāšanu.

Savukārt, brīvajos brīžos viņa pārsteidz ģimeni ar dažādiem kulinārijas brīnumiem, izmēģina oriģinālas receptes, vasarā labprāt rušinas puķu dārzinā.

Onckuļu ģimenē izaudzīnātas trīs meitas un dēls, sirdi jau priecē 2 mazmeitiņas – Sintija un Daniela - vecākās meitas Sanitas atvases. Sanita ir tūrisma ceļojumu organizatore. Otrā meita Arnita ir juriste ar maģistra grādu, strādā Rīgā, jaunākā meita Marika - pēc profesijas friziere, studē RTU muižas un nodokļu administrāšanu, dēls Arvis mācās Vārkavas vidusskolas 10. klasē.

Jau no seniem laikiem mēs redzam pasauli pretstatos - melnu un baltu, labu un ļaunu. Mēs redzam ciņu, bet Silvija aicina visus Vārkavas novada ļaudis dzīvot ar mīlestību sirdī, būt pacietīgiem un iecietīgiem!

Juris Maskalāns, zemnieku saimniecības «Tomīni» (Lazdānu pusē) īpašnieks, dzimis, audzis un pamatizglītību ieguvis Vārkavas vidusskolā. Viņu tehnikumā apgūta mehanizatora specialitāte, nācās arī dienēt, pēc dienesta kombainiera darbs

tolaik kolhozā «Dzintars». Darbs Jurim vienmēr gājis no rokas, 80. gadu vidū viņš ir bijis Latvijas labāko kombinieru pašā augšgalā.

Pēc pašu sabiedrību likvidēšanas pamazām sāka veidoties Maskalānu ģimenes zemnieku saimniecība «Tomīni», abu dzīvesbiedru ieguldījums tajā ir līdzvērtīgs, arī sieva Zinaīda (pēc profesijas feldšere – vecmāte, 27 gadus savā profesijā nostrādājusi) pārmaiņu laikā metās šajā grūtajā un neparedzamajā darbā – zemes apsaimniekošanā. Sākumā saimniecība audzēja zemes pat triju hektāru platībā, pēc iestāšanās ES un robežu atvēršanas šī nozare kļuva nerentabla, tādēļ nācās izmēģināt dažādas jomas, līdz saimniecība pamazām pārprofilējās uz piena lopkopību un stabili (ap 20 slaucamām govīm) tajā darbojas. Gandrīz ik gadus tiek īstenots arī kāds ES projekts (pārsvārā lauksaimniecības tehnikas iegādei), tomēr šī izvēle vienmēr ir rūpīgi pārdomāta, tādēļ šajos ražošanai nelabvēlīgos laikos saimniecībai nav pārliekas un mokošas parādu nastas.

Maskalānu ģimenes dzīvesziņa slēpjas arī palīdzībā citiem, Juris uzskata, ka jācenšas strādāt tā, lai, padarot savus darbus, var paspēt palīdzēt citiem; svarīgi nekrīst izmisumā un nenolaist rokas, kā arī pasaulē pārlieku daudz tādu cilvēku, kas sūkstās par dzīvi un vaino nebūšanas citus, bet sevi pārāk reti vai nekad.

Maskalānu pāris, kas 6. novembrī svinēja kāzu 30. gadadienu, ir izaudzinājuši 3 meitas un ir arī vecvecāki 2 mazmeitām – Annijai un Gerdai. Vecākās meitas - Sarmīte un Gunita - izskolotas augstskolās, abām ir ma-

ģistra grādi, abas dzīvo un strādā Līvānos, abām ir pa meitiņai, bet jaunākā meita Mairīta LLU studē uzņēmējdarbību.

Jurim lielākā aizraušanās ir «dzelži», patīk kaut ko lietderīgu no tiem izveidot, tāpat viņš labprāt palīdz Zinaīdai veidot skaistu ainavu ap māju.

Vārkavas novada ļaudīm sparīgā ģimene novēl vairāk optimisma, labas domas, veiksmi un veselību!

Novada domes Atzinības rakstus saņems:

* **Aigars Dzerkalis** – zemnieku saimniecības «Krusti» īpašnieks - uzņēmējs - par atpūtas un spēļu vietas ierīkošanu pie Lielā Klaparu ezera Klaparu silā;

* **Līga Lutinska** – par aktīvu iesaistīšanos Vārkavas pamatskolas vecāku padomes darbā, par līdzdarbību projektu izstrādē;

* **Juris Kivlenieks** – par amatniecību un sava amata popularizēšanu, uzņemot tūristus;

* **Inese Plīvda** – par aktīvu iesaistīšanos novada kultūras dzīvē un darbošanos teātra draugu kopā;

* **Velta Smāne** – zemnieku saimniecības īpašniece par ieguldīto darbu novada lauksaimniecības attīstībā;

* **Anna Stare** – par ilggadēju darbu, sniedzot medicīnisko palīdzību novada ļaudīm;

* **Silvija Ziemeļe** – par zemnieku izglītošanu lauksaimniecības attīstībā;

* **Aija Ancāne** – zaļā tirgus dibinātāja un labdarības akciju organizētāja;

* **Lilija Lazdāne** – par ilggadēju darbu medicīnas jomā, sniedzot medicīnisko palīdzību novada ļaudīm.

(Atzinības rakstu saņēmēju fotogrāfijas un nelielas intervjus būs lasāmas nākamajā numerā.)

Goda un Atzinības raksti tiks pasniegti 17. novembra svinībās Rožkalnu kultūras namā.

29. oktobrī notika Vārkavas novada domes sēde. Tās būtiskākie lēmumi:

- 1) nojaukt ēku Vārkavas ciemā Kovaļevsku ielā -2;
- 2) pamatojoties uz likumu un vēstuli par līdzdalību Latvijas – Šveices sadarbības programmas projekta īstenošanā, dome nolēma piedalīties projektā par autobusa iegādi skolēnu pārvadāšanai; nolemts iegādāties autobusu ar 19 un 1 sēdvietu, nodrošinot 10% līdzfinansējumu;
- 3) Vārkavas pagasta muzejam ir nepieciešams pagarināt līgumu, lai varētu iziet akreditāciju, tādēļ ir nolemts pagarināt līgumu ar muzeju valdi;
- 4) nolemts apstiprināt administratīvās komisijas nolikumu, direktoru padomes nolikumu, Vārkavas pagasta bibliotēkas nolikumu, Vārkavas pagasta novadpētniecības muzeja nolikumu;
- 5) piešķirt biedrībai «Dabas draugu klubs» Ls 500,00 tās darbības nodrošināšanai;
- 6) piešķirt biedrībai «Ģimenes palīdzības centrs «Ligzda»» darbības nodrošināšanai 2010. gadā Ls 760,00, slēgt nomas līgumus ar biedrību uz 7 gadiem, nosakot nomas maksu Ls 1,00 gadā.

MANS LATVIJAS STĀSTS

Likumsakarīgi, ka paaudzes šķir pārmaiņas, taču nereti šīs pārmaiņas ir tik krasas, ka ir grūti tām noticēt. Daži Vārkavas novada iedzīvotāji, izvēlēti pēc jaunības principa, tika iztaujāti, kā viņu dzīves laikā ir mainījusies Latvija, kādi svarīgākie un spilgtākie notikumi palikuši atmiņā. Neapšaubāmi, visi aptaujātie skuma, raizējās un pārdzīvoja par valsts tagadējo stāvokli, un ne vienam vien pagātnes drūmākie notikumi aizēno arī daudzas gaišās atmiņas, diemžēl tik baisi ir bijuši mūsu valsts daži vēstures posmi.

Protams, nevar pusstundas vai stundas laikā izstāstīt dzīvi, vien var rosināt savas atmiņas pierakstīt, lai bērniem vēsture sākas ar vecāku, vecvecāku vai pat vecvecāku balsi.

Ernests Upenieks dzīvo Upmalas pagasta «Zosinos», «Lāčozolu» mājās. Ernestu mūsdienu Latvijā visvairāk satrauc politiskās peripetijas un nestabilā nākotne. Diemžēl viņš nav vienīgais, kas norāda, ka cilvēki ir kļuvuši noslēgti un nesabiedriski. Pirms dažiem gadu desmitiem ļaužu bijis, ka biezs, cilvēki labprāt satikās, priecājās. Tomēr vēl joprojām Zosinu ļaudis ar labu vārdu piemin labās pārmaiņas, kas te notikušas pirms dažiem gadiem, proti, ceļa izbūvi.

Veterinārārste **Gita Some** no Vecvārkavas teic, ka pasaule arī viņas dzīves laikā ir diametrāli mainījusies. Vispiļgtākās atmiņas ir par tā saukto «krievu laiku» – tā neekonomisko dzīvošanu, kad benzīns bijis kā ūdens, norakstīt pārpalikumu nedrīkstēja, tā ka nereti tas tika izliets grāvjos. Šobrīd jāatskaitās par katru medikamenta gramu, tad dažādas zāles svaidījušās maisos... Cilvēki vienkārši bija nodzīti. Gita apbrīno tā laika cilvēku darba apjomu un spējas, viņiem pat nepalika laika privātajai dzīvei. Tagad vaļā Eiropas valstīs, tolaik apceļotas plašās Padomju Savienības skaistākās vietas, īpaši grūti

bijis Āzijas valstīs, kur visi ēdieni bija pārlietu piparoti un tā pietrūcis latviešu rupjmaizes vai piena zupas! Pagaršots ticis arī vīnogu degvīns – čāča. Par vienu no ekstrēmākajiem savas personīgās dzīves gājieniem Gita uzskata braucienu pie mammas uz Aizputi ar savu 3 mēnešu veco dēlu Edgaru, - 6 vai 7 stundas sabiedriskajā transportā bija jāpavada ceļā, nekādu «pamperu», piens pudelītē, kura, kaimiņienei padusē iestūkēta, tas saskāba, taču visbaisākais bija tas, ka valstī situācija 1991. gadā bija ļoti saspringta, un Gitai, klausoties radio, šķita, ka nekad vairs neredzēs dzīvesbiedru un mājas, ka nebūs iespējams atgriezties.

Pats skumjākais saistās ar kolhozu sabrukšanas laikiem, kad daudzos cilvēkos pēkšņi parādījās visnejaukākās īpašības, neviens tā īsti neprata distancēties un palūkoties uz visu no malas. Taču Gita norāda, ka, izvērtējot pozitīvo, kas bija atrodams arī pirms gadiem 20, 30 gadiem, dzīvot pašlaik, lai arī tieši šobrīd valsts dzīve pamatīgi sašķobījusies, ir simtreiz labāk.

Monika Cakule Upmalas pagasta «Mačānos» atceras savu Sibīrijas bērību, protams, visvairāk tur sastrādātās blēņas. Priekšnamā tīkliņā karājušies sasaldēta piena gabaliņi, Monika un brālis Leonīds, izsalkuma mocīti, izdomāja, kā pie piena tikt, brālis pastūma tabureti, Monika uzkāpa uz tās, pasūkāja pirkstu, tā pie-

nu pa pilītei atkausējot, un gardumu dabūja. Citreiz ar brāli sadomāja doties uz veikalu pēc saulespuķu sēklām, bija noskatījušies, kur tēvam nauda – simt rubļi - nolikti, paņēmuši tos, veikalā pārdevēja iebēra glāzi sēkliņu, bērniņi padeva naudu, prasīja «sdaču», uz ko pārdevēja atbildējusi, ka pēc «sdačas» lai nākot tēvs vai māte. Tad gan pēriens neizpalika.

Izvestajiem Sibīrijā klājies visādi, citiem ļoti plāni, citiem mazliet labāk. Sen izzināti tie cilvēki, kas pielika roku, lai tā laika režīma prasības būtu kārtīgi izpildītas. It visos pārmaiņu laikos cilvēkos sāk izpausties sliktākās, dziļi slēptās īpašības.

Monika teic, ka dzīve ir ienesusi arī pozitīvas pārmaiņas, kaut vai dažādu sadzīvīgu ērtību ziņā, tāpat priecājās par bērnu sagādāto iespēju kopā ar Juri šovasar paceļot pa vairākām vecās Eiropas valstīm, kas pirms vairākiem desmitiem gadu bija neiedomājami!

Fotogrāfijā Monika bērniņā. Viņa piedzima Sibīrijā.

Marija un Jānis Stivriškas Upmalas pagasta «Upes-čērānos», «Ceriņu» mājās, zināja stāstīt par daudzām lietām, kas dziļi jo dziļi iesēdušās atmiņā. Jānis atminas, kā 1949. gadā pieaugušie bija sasaukti uz kolektivizācijas sapulci viņa tēva mājās, atceras, kā izvešanas dienā drebējuši, jo nezinājuši savu likteni; kaimiņus izveda, un viņu suns vēl ilgi skraidījis apkārt un dikti gadojis, saimniekus gaidot...Kolektivizācijas ieviešēji Jāņa tēvam atņēma visu ar zemes darbiem saistīto iedzīvi. Marijai, kas pati nāk no Aizkalnes puses, visnenākās atmiņas saistās ar dezertieru iebraukšanu viņu mājās tūlīt pēc kara, šie ļaudis izlaupija visu, ko vien varēja paņemt, pat aptamborētos kabatlakatiņus. Paveicās, ka vēl viriešus nenošāva, tie paspēja noslēpties. Dzīvojot pie Rušonas stacijas, pēc Marijas mātes nostāstiem, pēckara laikā no Ļeņingradas braukuši bēgļi; mātes māju diendienā apmeklēja pa 10 – 15 sievietēm, pārtiku lūdžot, pretī piedāvājot dārglietas, māte neko neņēma, taču pārtiku deva, lai cik maz pašiem bija.

Kolhozu sākumā grūti klājās, kviešu vārpa paslepuz savācot, varēja izvārtīt kādu putru, sīvēnu kaujot, uz purna vilka speciāli pagatavotu ierīci, lai nekviec, un nokauto sīvēnu istabā nesa nošmucināt, lai neviens neko neredz un nedzird, jo valstij uzreiz nodevas jāatdod.

Vēlāk kolhozos nācās ļoti daudz strādāt, tie bija nolaisti līdz klinķim, kaut vai teļi, slimību noēstajām muguram un aizvārguši, kamēr tos saarstēja! Vai arī situācija, kad tikai kādu mēnesi pēc bērna piedzimšanas kolhoza priekšsēdētājs saucis Mariju darbā laist govis un teļus ganos aprīļa beigās, jo barības trūcis. Tur jaunā sieviete tā bija pārsalusi, ka knapi izķepurojusies. Daudz netaisnības piedzīvoja īstenie un labākie darba veicēji, jo pensijas aprēķināja tādas pašas, kā tiem, kas nebija tik čakli vai atnāca strādāt vēlāk, labākos gadus. Par pajām bija iespējams sagriezt balķus un decembrī nedaudz pa-

plaut rudzus. Vislabākie bijuši Brežņeva laiki. Kad Jānis paņēma zemi, kolhozs uzreiz teica viņam ardievas.

Stivrišku ģimene raizējas arī par to, ka nav necik cilvēku apkārtne palicis, un lūdz Dievu, lai valstsvīriem pietiktu prāta savārīto putru izstrēbt un lai Latvijā dzīve sāktu iet uz labo pusi!

(Marija un Jānis Stivriškas ir redzami kolhoza «Arājs» jauniešu deju kolektīva fotogrāfijā.)

Eleonora un Voldemārs Lūši Upmalas pagasta «Timenovā», «Jaunarāju» mājās, dzīvo kopš 1983. gada, kad pārcēlās no Rīgas uz dzīvi laukos, lai palīdzētu sivas vecākiem, jo nebija iespējams no Rīgas katru nedēļu izbraukāt. Domāja uzskatīties te uz laiku, kamēr vecāki dzīvi, nu jau pašu bērni no pilsētas brauc palīdzēt sirmajam Lūšu pārim. Arī viņiem visvairāk atmiņu saistās ar kolhozu laikiem. Savulaik priekšsēdētājs, izpētot Voldemāra papirus, sūtīja viņu nevis pie galdniecības darbiem, bet gan ielika par celtniecības darbu brigadieru. Gāja raibi, triju gadu laikā Voldemārs nosirmoja. Pirmās ugunskrīstības jaunajā vietā sākās ar Mačānu fermas logu un durvju ielikšanu, bija oktobra beigās, auksti, teļi jau ledū iesaluši, balķi mežā nozāgēti, zālē ieauguši. Neviens neko lāga negribēja darīt, Voldemārs pats visu ātri organizēja, ķērās pie lietas, izveidoja taisnīgu samaksas sistēmu, un ļaudis sāka rosināties. Voldemāram bija ķēriens gan uz organizēšanu, gan uz labumu «izsišanu», viņa vadībā (kādreiz Voldemāra pakļautībā bija 60 cilvēki) uzceltas dzīvojamās mājās «Pūgaiņos», «Kursišos», saremontētas fermas Vanagu apkārtnē, labiekārtotas koka darbnīcas Vanagos, vēlāk, kad Vanagi atdalījās no Upmalas, bija jāsāk viss no jauna, darbnīcas, Vecvārkavā iebraucot, ir viņa veikums, bija domāts tās vēl uzlabot un paplašināt, piemēram, izveidot ēdināšanas bloku. Savulaik šo darbnīcu apgrozījums svārstījās ap vienu miljonu rubļu, bija pasūtījumi, varēja strādāt... Par baisāko laiku Voldemārs uzskata kolhozu jukšanu, kad teju visi vēlējas tikai likvidēt, Voldemārs ieminējās, ka vismaz labība jānovāc, bet nē, labības laukiem plii-

ka uguni, dega maize sprakstēdama. Sirmās virs perspektīvu saskatīja mazajos kooperatīvos, taču dzirdīgu ausu izrādījās maz. Sirmgalviem nepatīkami atcerēties arī laikus, kad naudas maiņas periodā par aizdevumu iegādāts jauns traktors, un pēc tam nedēļām ilgi jaunie zemnieki nav varējuši nopirkt maizi. Zeme «Timenovā» ir viena no labākajām apkārtnē, varēja rosināties un dūšīgi strādāt, vien citreiz nebija ko bākāt liet, pensiju arī vēl nebija. Par pajām bija tiesības par 600 rubļiem iegādāties sīvēmāti, kādu saimniece Eleonora savu mūžu nebija redzējusi – mugura kā zāģis un ribas saskaitāmas. Piena naudu neizmaksāja vis skaidrā naudā, bet gan norēķinājās ar sviestu, to noteikti daudzi atceras, brīžiem likās, ka ir trakāk, nekā pēc kara... Bet dzīve bija interesanta. Tagad cilvēkam jādzīvo ar galvu, jādromā un jāredz tālu uz priekšu!

Marija un Jānis Dzerkaļi Vārkavas «Lielajos Klaparos», «Krustu» mājās, uzskata, ka aplama ir doma, ka Latvijā ir krīze, viņiem šķiet, ka krīze Latgalē ir bijusi vienmēr, kā no rokas mutē ir dzīvots «treknajos gados», tā arī tas notiek tagad. Visvairāk skumdomina tas, ka ir zudusi ļaužu vienotība, atvērtība, piekāpība, diendienā nav pat ar ko aprunāties, jāiztiek ar savām domām vien. Un lauki izmirst. Kad Marija 1969. gadā ieprecējās Lielajos Klaparos, uz ielas izejot, no visām pusēm skanēja sveiciens, spēj tik atbildēt, tik daudz ļaužu bija. Mazliet žēl, ka tajos laikos neizmantoja izdevību paceļot pa to pašu Krieviju, vienmēr jau likās, ka vēlāk būs labāki laiki, tad... Pavisam smagi bija Atmosdas laikā, 90. gadu sākumā, tolaik Marija bija pagasta priekšsēdētāja, un, kad vienurīt pie pagasta mājas stāvējis bruņņu transportieris, tad palika baidīti, arī vēlāk neklājās labāk, jo sirdi un prātu plosīja neziņa. Par mūsdienu Latviju Marijai trūkst domu un vārdu, ko teikt, tā ir izzagta, uztrauc arī tas, ka zemi Latvijā sāks pārdot ārzemniekiem un ka cilvēkam te nav nekādas vērtības. Marija ironizē, vai drīz valdība neizdomās uzlikt nodokli tualetēm, jo arī tur ir pievienotā vērtība...

ĪSUMĀ

Maizes krāsns

un lapenītes atklāšanas svētki Vārkavā

Vārkavas pagasta Vārkavas ciemā, netālu no Tautas nama, bija mākslīgi izveidota saliņa, bet tā nebija izmantota. Pašvaldības darbiniekiem radās ideja apdzīvot saliņu – salikt soliņus un galdiņus, kā arī uzbūvēt maizes krāsni, kas dotu iespēju gan skolēniem, gan pieaugušajiem sapulcēties dažādos pasākumos, talkās un svētkos, kas turpmāk varētu notikt ar dažādu tautas tradīciju pārņemšanu, piemēram, ar asins desu, raušu, Lieldienu pirāga cepšanu, ar kopīgu Lieldienu olu krāsošanu u.c.

Jau 2008. gadā notika maizes cepēju apzināšana, izstādes - degustācijas rīkošana, kurā saimnieces piedalījās ar saviem miltu izstrādājumiem, dalījās pieredzē un atstāja receptes. Visas šīs norises tika apkopotas fotogrāfijās un aprakstos.

Projekta gaitā novadpētniecības muzeja vadītāja ar bērnu un jauniešu palīdzību vāca senos maizes cepšanas, graudu kulšanas, graudu malšanas rīkus, un šīs tautas sēšanas, pļaušanas un maizes cepšanas tradīcijas, ticējumi tika pierakstīti un vizuāli noformēti.

Maizes krāsns mūrnieks Juris Keišs.

Ilgu laiku tika meklēts meistars, kas varētu uzņēmēt maizes krāsni, tads atradās tepat, Vārkavas novadā, - Juris Keišs. Krāsns mūrēšanas darbi vilkās diezgan lēni, jo tā nav nieka lieta. Paralēli maizes krāsns būvniecībai, tika celta lapenīte, kura ir izvietota netālu, lai veidotu vienotu kompleksu.

Maizes svētki Vārkavā bija notikuši, tāpēc 2009. gada 1. oktobrī tika organizēti Maizes krāsns un lapenītes atklāšanas svētki, kurā piedalījās iedzīvotāji, jaunieši, bērni, kuri bija sagatavojuši mīklas par maizi, stāstīja ticējumu par maizes cepšanas tradīcijām. Folkloras ansamblis dziedāja tautasdziesmas par rudziem, par maizi.

Maizes krāsni todien nebija iespējams izcept maizi, jo bija ļoti slikts laiks, tomēr saimnieces maizīti bija izcepušas mājās, un bērni varēja to nogaršot.

Kaut gan maizīti šoruden neizcepām, bērniem un jauniešiem saimnieces apsolīja pavasarī, kad būs siltāks laiks, sarīkot pasākumu, kur tiks pašiem piedalīties maizes tapšanā, -būs jāgatavo gan mīkla, gan jākurina krāsns, gan jāveido kukuliši, gan pašiem jāvelk maizīte no krāsns mutes.

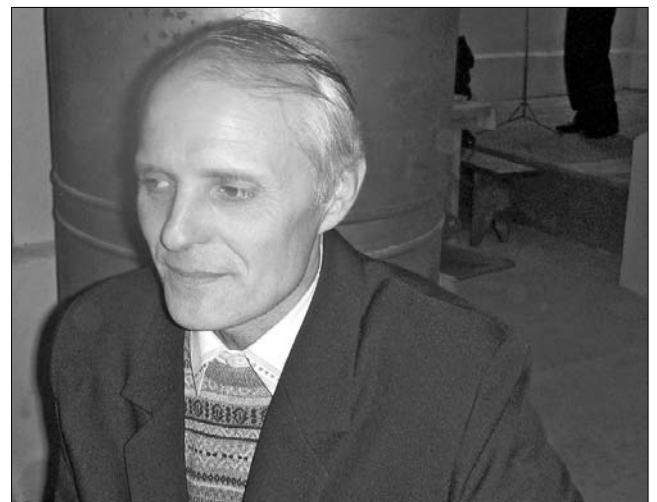
Projekta vadītāja **Vija Šoldre.**

«Lielajos Stradišķos» atklāts

un iesvētīts pieminēklis čekistu upuriem

11. oktobrī Vārkavas novada Lielajos Stradišķos atklāts un iesvētīts pieminēklis 1945. gada 20. maijā no čekistu lodēm kritušajiem, mīrmilīgajiem Lielo Stradišķu iedzīvotājiem – Monikai Rokjānei, Bronislavam Rokjānim, Kazimiram Rokjānim, Ignatam Svencim. Šo nevainīgo tā baisā laika upuru piemiņas diena sākās ar aizlūgumu Arendoles Romas katoļu Sv. Dievmātes baznīcā, ko vadīja Daugavpils dekanāta dekāns, Arendoles draudzes prāvests Aleksandrs Madelāns un vikārs Valērijs Oļševskis, svēto misi bezgala skaistu darīja Daugavpils Sv. Pētera ķēdēs jauniešu kora dziedājums.

Pirmās interesi par šiem traģiskajiem notikumiem izrādīja Nacionālo partizānu apvienība un Kalupes pagasta aizsargu organizācija ar pulka komandieri Henrihu Znotiņu priekšgalā. Šobrīd jau viņsaulē aizgājušais H. Znotiņš pirms 8 gadiem aicināja kalupietus, vēstures izziņātāju, sabiedrisko darbinieku Henriku Kivlenieku doties uz Lielo Stradišķu ciemu, lai no vietējiem iedzīvotā-

Pieminekļa tapšanas atbalsītājs Viktors Lazdāns.

Pieminekļa uzstādīšanas iniciators, vēstures izziņātājs Henriks Kivlenieks.

Turpinājums 4. lpp.

Sākums 3. lpp.

jiem, kaimiņiem uzzinātu, kas tur patiesībā notika. 1945. gada 20. maijā, Vasaras svētkos, čekistu grupa bija ieradusies arestētā Praņevska mājā, lai aprakstītu mantu, šim procesam bija nepieciešami liecinieki, tādēļ daļa čekistu devās uz Rokjāņu mājām, tur neviena nesaistāpa, un varas vīri ieradās pie Sveciņiem. Rokjāni un Sveciņi, radi būdami, svinēja Vasaras svētkus. Čekisti vīriešiem pieprasīja uzrādīt dokumentus, Bronislavs to nevarēja izdarīt, tādēļ viņu veda uz arestētā Praņevska mājām. Bronislavs, saprazdams, ka ir arestēts un būs jāsež cietumā, metās bēgt, taču nekur tālu netika, jo viņu turpat uz vietas nošāva. Pārējie čekisti, izdzirdējuši šāvieni, skrēja uz Sveciņu mājām un apšaudīja tās ar degošajām lodēm, un ļaudis, kas metās no liesmojošās mājas, tika nobendēti - Kazimirs Rokjāns, Ignats Svecis, arī Monika Rokjāne, kura bija mātes cerībās (bērniņam ļoti drīz vajadzēja nākt pasaulē) un kura ar 3 gadus veco meitiņu Leontīni uz rokām glābās no liesmām. Viens bēdzējs - Andrejs Praņevskis - Dubnā noslika. Sveciņu saimniecība tika nodedzināta līdz pamatiem. Nošautos čekisti aizveda uz Kalupī un izmēta pie pagasta mājas, kur vairākas diennaktis, apsmieti un nozākāti, nelaimīgie vāļājās, līdz bijušajam pretošanās kustības dalībniekam Zembļickim lika tos aprakt. Diemžēl šo cilvēku kāpa vieta nav īsti zināma.

Pēc šīs baisās vēstures lappuses izziņas, H. Znotiņš izgatavoja baltu krustu un 2003. gadā iepretim Kalupes baznīcai to un piecus akmeņus, kas simbolizēja šos upurus, uzstādīja. Ilgi baltais krusts un akmeņi nevarēja tur atrasties, jo Kalupes pagasts bija nolēmis izveidot atceres ansambli visiem 20. gadsimtā cietušajiem, tādēļ baltais krusts un akmeņi tika pārvesti uz asinainā notikuma vietu - uz Lielajiem Stradišķiem, uz Rokjāņu zemi, blakus Salas krucifiksam. Gadiem ritot, H. Kivlenieks pamanīja, ka uzraksts uz krusta sāk izbalēt, tādēļ sirmas kungs nolēma iemūzināt kritušo piemiņu akmeņi, nodot sāpes akmenim.

Pieminekli iesvēta prāvests A. Madelāns.

H. Kivlenieks sirsnīgi pateicas visiem pieminētajiem tapšanas palīgiem un atbalstītājiem: Vārkavas novada domes vadībai - Antrai Vilcānei, Anitai Brakovskai, Elmāram Sparānam, Kalupes pagasta vadībai - Aivaram Rasčevskim un Inārai Ūbelei, Augšpūļu un Rokjāņu ģimenēm, ziedotājiem - Logotsku, Bramaņu, Solas Jāņa, Vaideru ģimenēm, Arvidam Turlajam, taču visvairāk pateicības vārdu H. Kivlenieks izsaka Viktoram Lazdānam, kas deva vislielāko artavu pieminētajam tapšanā gan materiāli, gan fiziski, savukārt V. Lazdāns teic, ka bez Lielo Sradišķu iedzīvotāju palīdzības nekā nebūtu sanācis.

Ar savu klātbūtni cieņu un līdzjūtību pret varmācīgā laikmeta upuru ciešanām un izpostītajām dzīvēm izrādīja daudzi vietējie iedzīvotāji, sirmgalvi, bojāgājušo radnieki, vietējā inteliģence, zemessardzes vienība goda sardze. Atceres mirkli kuplīnāja Vārkavas vidusskolas meiteņu vokālais ansamblis, Vārkavas pamatskolas skolnieces un Vārkavas pagasta vokālais ansamblis «Melodīva», jau pieminētais Daugavpils Sv. Pētera ķēdēs jauniešu koris un izcils solists Sandis Ulpe; dziedātāji sniedza koncertu arī pasākuma saviesīgajā daļā. Ne novērtējami ir tas, ka atbalstīt un līdzī dzīvot saviem novadniekiem parasti atrod laiku mūsu novada izcilākie ļaudis - šoreiz tā bija literatūrzinātniece, Saeimas deputāte Janīna Kursīte un vēsturnieks Henrihs Soms.

Neizsakāmi aizkustināta un pateicīga par šo ceļo misiju bija 1945. gada asiņaino Vasarsvētku aculieciniece, toreiz tikai 3 gadus vecā, vienā mirkli bārene palikusī Leontīne Duļbīnska, dzimusi Rokjāne. Meitenes liktenis bija ļoti skarbs, 4 gadus pēc vecāku slepkavības, Leontīni kopā ar tanti Emīliju Sveci izsūtīja uz Sibīriju, pēc 7 moku gadiem pusaudze atgriezās dzimtenē, izmācījās par medicīnas māsu, izaudzināja 2 meitas un kopā ar dzīvesbiedru mīt Viļņos.

2008. gadā klajā nākusī Henrika Kivlenieka grāmata «Kalupe un kalupieši», šobrīd ir iznācis šīs grāmatas pārstrādātais un papildinātais izdevums, kas drīzumā piedzīvos savus Atvēšanas svētkus. Tā kā liela daļa tagadējā Vārkavas novada kādreiz piederējusī Kalupes pagastam, tā būs ļoti saistoša arī vārkaviešiem, un viņi tajā atradīs daudzas nezināmās, neatļautās vēstures liecības.

Rudens velšu svētki Vārkavā

15. oktobrī Vārkavas Tautas nama telpās bija skatāma un baudāma izstāde - degustācija «Rudens veltes». Var tikai pabrīnīties par plašo rudens velšu sortimentu, ko bija sagādājušas Vārkavas pagasta saimnieces!

Pasākuma «Rudens veltes» apmeklētāji Vārkavas pagasta Tautas namā.

Tie bija dažādi salāti, sulas, kompoti un savādās pankūkas, kurām pēc garšas nevarēja pateikt, no kā tās ir gatavotas. Pēc pārrunām un apskates saimnieces nobaudīja sarūpētos gardumus.

Un re, neparasto pankūku recepte: auzu pārslas, ābolu un vārošu ūdeni un pievieno buljona kubiņu «Galina Blanka», lai uzbriest. Pēc tam pievieno olu un mazliet kartupeļu cietes. Cep eļļā gatavas, var ēst ar krējumu vai ievārījumu. Lai labi garšo!

Zīņa par degustācijas svētkiem izplatījās vēja spārnēm. Uzzinājuši par izstādi - degustāciju, Pilišķu ciema iedzīvotāji saspārojās un nolēma neatpalikt, un rīkoja savu saimnieču tikšanos. Domāts, darīts, un 3. novembrī Pilišķu saimnieces sauca ciemos. Atbraucējus laipni sagaidīja māju saimniece Janīna Vucāne, viņas mājās tika klāti galdi, pilni rudens labumu. Senioru deju grupas dalībnieces un Pilišķu ciema saimnieces degustēja daudzus gardumus, bet pati saimniece Janīna pasākumam par godu bija uzcepusi gaiļā cepeti!

Pasākumu apmeklēja novada domes priekšsēdētājas vietniece Anita Brakovska, kura uzrunāja pasākuma dalībniekus, uzsverot, cik ļoti nepieciešamas šādas tikšanās un saietī, kur cilvēki var satikties, parunāt, dalīties pieredzē.

Pēc kārumu nobaudīšanas, lai nebūtu smaguma sajūtas, Vārkavas deju grupas iesauktā kopīgās dejās!

Vārkavas pagasta novadpētniecības muzeja vadītāja Irēna Lazdāne.

Pensionāru vakars Vanagos

Vanagu sirmās sievas un vīri zina daudzas skaistas un maz dzirdētas dziesmas.

Bija rudenīga pēcpusdienu, 23. oktobris, kad Vanagu puses ļaudis, šoreiz pensionāri, pulcējās uz vakarēšanu. Vanadziešus uzrunāja novada domes priekšsēdētāja A. Vilcāne un novada sociālā darbiniece Z. Cirša. Kā jau visās novada vietās, arī Vanagos, pasākums notika ar novada sociālā dienesta atbalstu un tiešu līdzdalību.

Vanagu pamatskolas skolēni ar sirsnīgu deļoli un dziesmu sveica pensionārus, priecēt viņus bija ieradusies arī Vārkavas vidusskolas sporta deju grupas «Vita» deļotāji un Vanagu sieviešu ansamblis ar savu pašreizējo vadītāju L. Gžibovski.

Vakars pagāja omulīgi. Pensionāri piedalījās dažādās atrakcijās - gan deļoja ar zvaigzni, gan loterijā laimēja dažādas balviņas.

Pēc jaukā vakara pensionāri solījās arī nākamreiz apmeklēt šādus pasākumus. Tā ir lieliska iespēja izrauties no pelēcīgās ikdienas, tikties ar seniem draugiem,

Vārkavas vidusskolas deļu kopas «Vita» dalībnieki izdancia pensionārus.

pazīņām un patikami pavadīt laiku.

Vārkavas novada KC kultūras darba organizatore Astrīda Dambīte.

Folkloras kopas «Vecvārkava» ciemošanās Ogrē

24. oktobrī folkloras kopa «Vecvārkava» saņēma ielūgumu uz Ogres folkloras kopas «Artava» 18 gadu jubileju. Braucām ciemos pie draugiem, ar kuriem satuvinājamies folkloras festivālā «Baltica - 2009». Jāsaka - mūsu draudzība nav nejausa, jo mūsu ilggadējais kolektīva vadītājs Bonifācijs Lazdāns tagad vada Ogres folkloras kopu «Artava». Aizbraucot bijām patikami pārsteigti par Ogres KC brīnišķīgo ēku un telpām. Jubilejas svinības notika Mazajā zālē. Sveicēji nebija daudz, jo daudziem kolektīviem atbraukt uz jubileju neļāva slavenā dižkibeļe. Mums ir jāsaka liels paldies Vārkavas novada domei, kas arī šajos finansiāli smagajos laikos dod pašdarbības kolektīviem iespēju izkustēties no sava novada.

Ogrē sveicēju pulkā bija folkloras kopa no Ādažiem, folkloras kopa «Silavoti» no Rīgas, Ogres KC senioru deļu grupa un mēs - viesi no Latgales. Tā kā daudzi ogrenieši nāk no Latgales, tad mūsu dziesmas un valoda viņiem nebija sveša. Mūs uzņēma ļoti sirsnīgi. Vakara gaitā izskanēja daudzas kopīgas dziesmas, izdeļotas bija īpaši katram kolektīvam vēltītas deļas. Iemācījāties arī kādu kurzemieņu dziesmu, kas mums likās bezgala mīļa un sirsnīga. Tādas tikšanās vienmēr kuplina draugu un paziņu loku, bagātina mūs pašus un dod iespēju savu, sava novada vārdu nest pasaulē. Vēlreiz paldies Vārkavas novada domei un īpaši novada domes priekšsēdētājai Antrai Vilcānei par šo iespēju!

Folkloras kopas «Vecvārkava» vārda - Astrīda Dambīte.

Vārkavas pamatskola gūst atbalstu

«Sorosa fonds - Latvija»

projektu konkursā «Pārmaiņu iespēja skolām»

«Sorosa fonds - Latvija» (SFL) 2009. gadā piešķir 1 388 000 miljonu eiro Latvijas mazo skolu un pašvaldību iedzīvotāju izglītības un sociālo vajadzību atbalstam, tādēļ tika izsludināts atklāts konkurss projektam «Pārmaiņu iespēja skolām». Līdzekļi mazo skolu atbalstam tiek piešķirti no Dz. Sorosa izveidotā Arkārtas palīdzības fonda. Projekta «Pārmaiņu iespēja skolām» mērķis ir veicināt mazo skolu pārveidi par daudzfunkcionāliem izglītības, kultūras, sociālā atbalsta centriem, veidojot partnerības starp pārvaldes, izglītības, uzņēmējdarbības un nevalstiskā sektora organizācijām. «Sorosa fonds - Latvija» projektu īsteno sadarbībā ar Izglītības un zinātnes ministriju un Latvijas Lauku forumu.

Pieteikumus projekta «Pārmaiņu iespēja skolām» konkursā pirmajai kārtai varēja iesniegt līdz 2009. gada 15. septembrim. Arī Vārkavas novada dome piedalījās šajā konkursā, iesniedzot projekta pieteikumu «Skola lielam un mazam», par projekta īstenošanas vietu izvēloties Vārkavas pamatskolu, jo skola aktīvi atbalstīja šo ieceri.

Uz šo projektu konkursu pieteicās 322 pretendenti. Mūsu projekta iecere pirmajā kārtā tika atbalstīta, un projekta sagatavotāju grupa - Vārkavas pamatskolas direktore S. Medne, Vārkavas pagasta pārvaldes vadītāja I. Kivleniece un Vārkavas pagasta plānošanas speciāliste V. Soldre - sagatavoja un nosūtīja pieteikumu projekta otrajai kārtai.

2009. gada 12. oktobrī noslēdzās SFL izsludinātā projektu konkursa «Pārmaiņu iespēja skolām» 2. kārtā. Kopējā finanšu piešķiruma summa ir 1 250 000 EUR. Konkursa 2. kārtā bija aicināts piedalīties 151 projekta iesniedzējs - pašvaldības ar saviem skolām, kas izturēja konkursa pirmo kārtu. SFL valde piešķir finansējumu 53 projektiem. Tika atbalstīts arī Vārkavas novada domes iesniegtais projekts. 2009. gada 6. oktobrī viesnīcā «Reval Hotel Latvija» notika SFL konference «Pastāvēs, kas pārvērtīsies». Konferencē savā kopienā skolu attīstības pieredzē dalījās eksperti no Dānijas un Lielbritānijas, savukārt, vietējie eksperti runāja par skolu gatavību reaģēt uz sabiedrības vajadzībām. Pasākuma noslēgumā, 53 pašvaldību un skolu pārstāvi, kuru iesniegtie projekti uzvarēja konkursā «Pārmaiņu iespēja skolām», parakstīja granta līgumus par finansiālā atbalsta saņemšanu.

Vārkavas novada projekta

«Skola lielam un mazam» finansējums ir

piešķirums no programmas kopā	24 732 EUR
pamatlīdzekļi	13 845 EUR
personāla izmaksas	10 887 EUR

Projekta «Skola lielam un mazam» mērķis ir radīt ilgtspējīgu un daudzveidīgu sabiedrisko centru, kurā pašvaldības iedzīvotāji vispusīgi attīstītos un darbotos. Vārkavas pamatskola, kur bērnu skaits sarūk, tiks daļēji izmantota arī kā izglītības centrs. Uz vietas paliks darbinieki un tiks piesaistīti jauni. Izveidoti jauni kontakti ar dažādām organizācijām un iestādēm. Projekta ietvaros tiks ierīkots datoru apmācības un konsultāciju centrs, kurā pašvaldības iedzīvotāji apguīs datorprasmes: iemaņas darbā ar datoru, darbošanos internetā vidē, internetbankas iespējas. Bērnu un jauniešu saistītās darbs ar dažādām datorprogrammām: Power Point, Photos-

hop, animācijas datorprogrammu Adobe Flash. Rezultātā pašvaldības iedzīvotājiem uz vietas būs iespēja apmaksāt rēķinus, veikt naudas pārskaitījumus, aizpildīt valsts amatpersonu deklarācijas un iesniegt VID nepieciešamos dokumentus elektroniski. Iedzīvotājiem ietaupīsies savi personīgie līdzekļi. Bērni un jaunieši varēs atīstīt iemaņas programmās, kuras parasti nav pieejamas datoros. Viņi varēs lietderīgi izmantot savu brīvo laiku un atīstīt savus talantus.

Tāpat tiks iekārtota praktiskās apmācības darbnīca, kurā varēs apgūt prasmes darbā ar daudzveidīgām iekārtām (aušanas stellēm, adammašīnu, overloku, šujmašīnām). Lauku sētas ikdienas pamatā sastāv no fiziskajām aktivitātēm, kam nepieciešams ērts un izturīgs apģērbs. Sūšanas darbnīca pavērs iespēju pašam salabot, sašūt nepieciešamo apģērba gabalu, ietaupot līdzekļus apģērba iegādei, tiks lietderīgi pavadīts laiks, notiks pieredzes apmaiņa, tādējādi tiks novērstas sociālas problēmas.

Aušanas darbnīcā varēs iemācīties aust lupatu segas pēcvorka tehnikā, lupatu paklājus un citas lietas. Laika gaitā katra mājsaimniece ir izveidojusi savu materiālu pūru, kuram nereti nerod reālu pielietojumu. Diegi, veci apģērba gabali, kuri bieži vien tiek nevajadzīgi krāti, paliek neizmantoti. Lai atbrīvotos no nevajadzīgām lupatām, tās tiek vieglprātīgi sadedzinātas un tā tiek piesārņota vide. Līdz ar to ietaupīsies jau tā ierobežotie naudas līdzekļi jaunu tērpu un interjera tekstiliju iegādei, kā arī maksai par pakalpojumiem. Tiks lietderīgi pavadīts laiks, notiks pieredzes apmaiņa, pat tiks novērstas sociālas problēmas.

Vēl tiks iekārtota tautas mūzikas instrumentu apmācības darbnīca, kurā varēs apgūt sitamo, pūšamo un stīgu instrumentu pielietošanas prasmes. Mērķis ir attīstīt prasmi darboties ar mūzikas instrumentiem un skaņu rikiem tradicionālajā latviešu folklorā, kā arī pilnveidot skolēnu un pagasta jauniešu muzikālās dotības un ritma izjūtu. Paredzamās aktivitātes – ierīkot skolā folkloras instrumentu apguves kabinetu, apgūt sitamo, pūšamo un stīgu instrumentu pielietošanas prasmes folkloras kopas kopskaņējuma veidošanā, apgūt pavadījumu folkloras kopai «Zubītes», sniegt koncertus vietējos un

Ari paši mazākie Vārkavas pamatskolas skolēni varēs izmantot projekta «Skola lielam un mazam» piedāvātās iespējas.

vada pasākumos, saglabāt un nodot nākamajam paaudzēm latviešu kultūras mantojumu. Darbnīcas izveide dos iespēju bērniem un jauniešiem gūt priekšstatu par seno mūzikas instrumentu uzbūvi, to rašanās vēsturi un spēles tehniku, gūt izpratni par kopskaņu un aranžējumu, apgūt dažādu instrumentu spēles pirmos pamatus un katra instrumenta virtuozās iespējas.

Ar to piedāvājums nebeigsies – vēl tiks aprīkota telpa dažādām mācībām, konsultācijām, semināriem, lekcijām. Mērķis būs konsultēt un apmācīt jauniešus un pārējos iedzīvotājus apgūt pamatzināšanas uzņēmējdarbībā, grāmatvedībā, biznesa plānu, projektu dokumentācijas sagatavošanā. Šis nodarbības varētu rosināt iedzīvotājus veikt individuālo darbu, uzsākt uzņēmējdarbību, kā arī uzņēmējiem un zemniekiem dotu iespēju piedalīties projektu konkursos, apmācītu, kā jāsastāda pamatotas naudas plūsmas u. c. projektu rakstīšanas nišas.

Vasarā vecākiem bieži rodas jautājums, kur likt savus bērnus. Projekta ietvaros tiek piedāvāta iespēja bērniem gūt jaunus iespaidus, draugus un arī papildināt zināšanas caur spēlēm un rotaļām. Būs aprīkotas telpas bērniem vasaras nometņu organizēšanai 15 bērniem vai jauniešiem. Nākamā gada vasaras brīvdienās skolā jau darbosies trīs vasaras nometnes!

Par iespējām darboties projekta aktivitātēs tā koordinatori informēs, ievietojot sludinājumu avīzē!

Vārkavas pagasta plānošanas speciāliste
Vija Šoldre.

Domā par vidi!

Vide – tā ir daba un ainava visapkārt mums. Par to ir jā rūpējas katram iedzīvotājam. Mums visiem patīk sakopta apkārtnē, un to mēs varam panākt ikviens, dodot savu artavu apkārtnes sakopšanai! Cienījamie novada iedzīvotāji, rūpēsimies par savu apkārtni, nepaslinkosim – nopļausim veco zāli, sagrābsim nobirušās lapas, savāksim atkritumus, ja tos redzam! Nevienš no malas neatnāks un neizdarīs to mūsu vietā. Ir taču patīkami redzēt sakoptus laukus, izpļautus grāvjus, kārtīgus un tīrus pagalmus. Laukus mēs nekojam tikai tāpēc, ka Eiropa par to mums maksā subsīdijas. Mēs esam atbildīgi par to zemes gabalu, kas mums pieder, uz kā dzīvojam. Ja kāds pats neizmanto lauksaimniecības zemi, iznomājiet to bez samaksas, bet ar nosacījumu, ka zeme katru gadu tiks sakopta! Ne jau tāpēc mēs atguvām mantojamo zemi, pirkām to par sertifikātiem, lai šajos krīzes apstākļos nesakoptu vai piemēsnotu. Nekautrējieties aizrādīt kaimiņam par to, ka kāds viņa zemes nostūris nav sakopts. Lai gan bieži seko atbilde, ka viņš pats ir saimnieks savā zemē un var darīt, ko vien vēlas, vai tad pēc šādas atbildes un rīcības viņš ir labs saimnieks?

Cilvēks vidēji nedēļā rada 5 kg atkritumu, kas mēnesī jau ir 20 kg, bet gadā - 240 kg. Mēs katrs par to ikdienā neaizdomājamies, bet tas ir ļoti daudz, tāpēc savāksim pēc sevis atkritumus, pasūtīsim konteinerus, lai šie atkritumi nemētātos pie mājas, bet tiktu aizvesti uz atkritumu savākšanas poligoniem. Veidosim savu vidi paši un lai mums visiem veicas!

Vārkavas pagasta vides pārvaldības sistēmas vadītāja **Vija Šoldre.**

SKOLU KARUSELIS

Vārkavas vidusskolas ikdiens

Vēja spārniem ir aizsteigušies pirmie divi mācību mēneši. Kādi tad ir bijuši šie divi pagājušie mēneši? Šogad mūsu skolas skolēnu saimi papildināja bērnu pulciņš no bijušās Rimicānu pamatskolas. Nu arī mums dzīve ir kļuvusi jautrāka un interesantāka.

Tūlīt pēc Zinību dienas svinībām skolēni piedalījās Dzejas dienas pasākumos pašu mājās un Vārkavas pagastā. Īstu jautrību un sportisku garu ienesa novada skolu kopējais rudens kross un «bezceļu» skrējieni. Kur tad nu vēl tradicionālais rudens pārgājiens un 1.-4.klašu mācību ekskursija pa Daugavas lokiem!

Izturot dažādu grūtību pārbaudījumus, 10. klases skolēni godam tika uzņemti vidusskolēnu pulkā.

Kā jau katru gadu, arī šogad, skolā viesojās Preiļu policijas un ugunsdzēsēju dienesta pārstāvji, jo vienmēr un visur viņiem ir svarīga mūsu drošība.

Tāpat ar studiju iespējām Rēzeknes augstskolā skolēnus iepazīstināja šīs augstskolas pārstāvji. Pēc veiktās studentu akcijas «Mana skolotāja», kurā 1.kursu studenti nosauca tos skolotājus, ko viņi uzskata par ideāliem - saprotošiem, apveltītiem ar humora izjūtu un ziņoņiem, ar Pateicības rakstu tika apbalvota mūsu skolas skolotāja Helēna Piziča un Daina Mikitāne.

Krietns zinātkārāko bērnu pulciņš piedalījās Rēzeknē rīkotajā Zinātnieku nakts pasākumā «Cilvēks un kosmos».

Vidusskolēnus par ekonomisko stāvokli valstī informēja banku darbinieki.

Oktobris atnāca ar Skolotāju dienai veltītajiem pasākumiem skolā un novadā.

Aktīvākie 11. klases skolēni Hipotēku bankā iesniedza projektu «Lielie - mazajiem», lai pagarinātās dienas grupas bērniem būtu vairāk spēļu, krāsojamā, līmējamā, u.c. materiāla. Šogad pagarināto dienas grupu apmeklēja 35 skolēni.

10.klases skolēni un audzinātāja (pagājušā mācību gada valsts pārgājienu praxestu konkursa uzvarētāji) piedalījās apbalvošanas ceremonijā Rīgā, Zemkopības ministrijā. Bet balva vēl priekšā - un tā būs 1.dienas apmaksāta ekskursija pēc pašu izvēlētā maršruta.

Ar lekciju par infekcijas slimībām un to profilaksi skolēnus iepazīstināja novada veterinārārsts G. Some un feldšere A. Lazdāne. Par mutēs higiēnu, savukārt, stāstīja Latgales Mutes veselības centra darbiniece.

Protams, arī skolas bibliotēkā notika vairāki konkursi: 1) «Starptautiskais skolu bibliotēku mēnesis»; 2) «Meklē un atrodi datu bāzē letonika.lv»; 3) Zīmējumu konkurss «Mārtiņdienu gaidot».

Meiteņu vokālais ansamblis un skolotāji piedalījās piemiņas akmeņa atklāšanā Lielajos Stradiškos. Ar savu dejas prasmi sporta deju grupa «Vita» priecēja deju svētku dalībniekus Vārkavas pagastā un pensionārus Vanagos.

Lai neaizmirstos slidotprasmē, 9. klase apmeklēja Daugavpils ledus halli.

Īsi pirms brīvdienām skolā arvien biežāk ieradās ve-

Vārkavas vidusskolas Dzejas diena 1.- 6.klases skolēniem.

cāki, lai piedalītos klašu vecāku sapulcēs. Varam būt priecīgi, jo viņi ar skolas kolektīva darbu ir apmierināti. Mazliet jautrības pēc pirmā darba cēliena klašu kolektīvos ienesa klašu un draudzības vakari.

26. oktobrī mūsu skolas skolēni un skolotāji piedalījās Draudzīgā Aicinājuma balvas pasniegšanas ceremonijā Latvijas Nacionālajā operā, jo mūsu skola no 1000 vispārīglatviešu skolām valstī par pagājušā mācību gada rezultātiem ir ierindojusies 31.vietā. Varam būt lepnī par padarīto darbu!

Tāda nu ir bijusi mūsu skolas dzīve aizvadītajos divos mēnešos. Pavisam drīz būs novembris, un tad nu gan pasākumi sekos viens otram.

Vārkavas vidusskolas direktores vietniece audzināšanas darbā **Helēna Ērgle.**

Helovīnu pasākums Vārkavas pamatskolā

Viens superis pasākums mūsu skolā notika šī gada 23.oktobrī.Tas tika veltīts Helovīniem.To organizēja skolēnu pašpārvalde. Jāsaka - par visu bija padomāts: gan par saturu, gan noformējumu, gan mūziku, gan par balvām dalībniekiem, un pat žūrija bija sarūpētas vērtīgas dāvanas- grāmatīņas ar atziņām, aforismiem. Sieņu rotāja liels uzraksts «Helovīni». Par mūziku gan pasākuma laikā, gan diskotēkā kā parasti bija atbildīga skolotāja Diāna Stubure, bet viņai šoreiz bija liels palīgs - Deniss Litvakovs no 8.klases.

Pasākums sākās ar pašpārvaldes meiteņu sagatavoto priekšnesumu. Tad no katras klases nāca viens pārstāvis, kam bija jāparāda sava veiklība, izvelkot ar muti no ūdens bļodas ābolus, jāparāda radoša stilista un modes dizainera dotības, saģērbjot skolēnu tā, lai tas lidzinātos kādam briesmonim. Brī, kādi tik mošķi nebija sanākuši: gan vilkātis, gan trakais, kas skraida pa pasauli, gan skaista dāma, kas puspakti pārvēršas par briesmoni. Katram dalībniekam bija jāprezentē savs veidojums, pastāstot, kas tas tāds ir. Viens no pārbaudījumiem bija briesmoņa maskas veidošana un Helovīnu kā svētku raksturošana, izdomājot raksturotāvjārdus šiem svētkiem.

Visi dalībnieki bija aktīvi, radoši, bet labākos rezultātus parādīja Alise Lutinska - 3.vieta, Ivars Čeirāns -

2.vieta un Vitālijs Vilcāns- 1.vieta.

Pēc tam notika skolēnu sen gaidītā diskotēka.

Vārkavas pamatskolas skolotāja **Kristīne Paudiņa.**

Dzersim tēju un būsīm veselī!

Vārkavas pamatskolā 21. oktobrī notika lekcija par zāļu tējām, to vākšanu un lietošanu. Uzzinājām tik daudz jauka un interesanta par zāļu tējām un pašām zālītēm. Šo lekciju vadīja pirmās klases skolniece Sindijas Edītes Upenieces mamma Zenta Upeniece. Viņa pastāstīja, kā pareizi jāuzlej tēja un kādi trauki ir jālieto tās pagatavošanai, kā iegūt losjonus sejas mazgāšanai, deva norādījumus zāliņu vākšanai un sagatavošanai.

Izrādās, ka ārstniecības augu vidū ir arī maģiskie augi. Un vai pirms lekcijas Tu, lasītāj, zināji, ka sarkanā lauvmutīte ir ārstniecības augs? Tā izvada no organisma visas kaitīgās vielas. Vai zināji, ka ozolziļes ir kosmiskās olas, un tās ir jāciens? Izrādās, ka vilkābeles zariņš drīkst griezt tikai 1.maijā. Trešdienas ir tēju dienas, jo tajās visas tējīņas labvēlīgi iedarbojoties. Savukārt aveņu lapu tējai ir slaidinošs efekts, dzerot to, mēs kļūsim slaidākas.

Nu maza receptīte, kā mājās pagatavot zāļu tēju, kas ir vienlīdzīga aspirīnam: kumelītes, zemeņu lapas, pelašķi, asinszāle, piparmētra un upeņu lapas aplejiet ar ūdeni un uz aptieku nebūs jādodas. Nekad otrreiz neaplejiet tēju, jo visas labās vielas kļūst par sliktajām vielām. Otrreiz aplietu tēju sauc par nāvi! To gan iegūsim! Starp citu, augos ir 70 000 dažādu vielu. Tēju nedrīkst atdesēt, jo tad tai pazudīs puse tās labo īpašību. Ar tēju vajag sarunāties un jāizturas ar cieņu. Tējas labākie augļi ir citrusaugļi.

Katram ir jāizvēlas savas tējas, jo tikai tās tev var palīdzēt. No dažādiem augiem gatavo tinktūras. Vai kāds zināja, ka kārklu mizas ir pret galvassāpēm?

Interesanti ir tas, ka Tu pats vari piesaukt sev veiksmi- lai veiktos pirmdienās, mājās ir jāiestāda balti augi, bet, lai veiktos svētdienās, jāiestāda oranži augi. Ja sametas slika dūša, tad pakošļā ingvera sakni, un ja ceļo, tad ieliec to kabatā! Un, ja vēlies būt skaista, tad iedzer rozmarīna tēju! Izrādās, ka timiāns ir dekoratīvais mārsils, kas palīdz pret galvassāpēm. Lakaču ziedi palīdz nierēm.Un vispār ārstniecisko augu ziedi, kuri ir dzeltenā krāsā, pārsvarā palīdz nierēm.

Mums stāstīja, kā iegūt dzīvo ūdeni. Mirtas smarža aizgājina baktērijas, taču kļavas zeltene aizsargā no nevēlamiem cilvēkiem. Efejas ir indīgs augs, taču arī veiksmes augs. Gurķu mētras ir pret stresu. Upeņu zariņi noder pret saaukstēšanos. Kofeīns traucē zāļu tējām un izvada kalciju. Tēju labāk dzert ēnā, jo saule pazemina labo enerģiju. Tēju nedrīkst dzert stikla glāzē, jo tad to visi redz un atņem tai labo enerģiju.

Atcerēsimies šos ieteikumus un dažreiz tik iecienīto kafijas tasīti aizstāsim ar zāļu tējas krūzīti, jo ziema jau klauvē pie durvīm!

Vārkavas pamatskolas 5. klases skolniece
Amanda Spūle.

Šoruden, tāpat kā pirms 50 gadiem, krīt lapas, un sniega vērpētes pamazām ieaūž mūs ziemas vienmuļībā. Dabā nekas nemainās, taču cilvēka dzīve ir neparedzama. Šoreiz stāsts par diviem zelta pāriem, kas uz dzīvi jau atskatās kā uz vienu mirkli, tai pašā laikā apliecinot, ka ikviena dzīve ir grāmatas vērtā, un atmiņu pavedieni ir tas pūrs, kas aizvien jaunai un jaunai paaudzei par ceļamaizi dodams.

Juzeļa un Staņislavs Brakovski savā kāzu dienā 1959. gada 21. novembrī.

Juzeļa (dzimusi Antoneviča) un Staņislavs Brakovski dzīvo Upmalas pagasta Vecvārkavā. 1959. gada 26. septembrī jaunais pāris reģistrēja savu laulību Gailišu ciema padomē, 21. novembrī tika svinētas kāzas. Kāds ir bijis viņu dzīves pavediens? Juzefas stāstījums noteikti izraisīs nostalgiju vismaz pāris paaudzēm un atsauks atmiņā nedaudz piemirstās, savdabīgās, daudzu kritizētās un nolietotās vēstures vēsmas - ainas, situācijas, leksiku.

Juzeļa un Staņislavs ir vietējie, Juzefa dzimusi un augusi Rušonas pagasta «Kalna Baškos» 5 bērnu ģimenē, Staņislavs ir dzimis Vārkavas pagasta «Brakovskos», arī 5 bērnu ģimenē.

1954. gadā Juzefa absolvēja Rēzeknes pedagogisko skolu un pēc sadales komisijas rīkojuma tika nozīmēta uz Jēkabpils rajonu. Savukārt viena klasesbiedrene bija nozīmēta uz Priekules rajonu un viņa sāka lūgties, lai abas apmainās vietām. Jaunā absolvente piekrita, un tā bija Juzefas pirmā piekāpšanās.

Priekules rajona izglītības nodaļa jauno skolotāju nosūtīja uz Priekules četrklasīgo pamatskolu, kura toreiz atradās Vārkavas pagasta «Dolgi - Borā» Ruču mājas vasaras galā, bet ziemas galā dzīvoja paši saimnieki un strādāja skolā par tehniskajiem darbiniekiem.

Toreiz Latgalē bija populāras «večerinkas», kurās spēlēja vietējie muzikanti. Vasarās tās tika rīkotas šķūņos, kamēr siena vēl nebija, vai arī brīvā dabā - birtalīnās u.c. Bet ziemās - skolās - Zakšos, Priekulēs, Pilišķos, abās Vārkavās.

Priekules pamatskola bija jauniešu saitei vieta, kur notika vakara vakara, mēģinājumi un, protams, dejas.

1955. gada pavasarī Staņislavs ieradās atvaļinājumā no dienesta armijā, atnāca uz deļām, tajās abi jaunieši iepazinās un sadraudzējās uz mūžu.

Staņislavs pēc atvaļinājuma aizbrauca uz Ādažiem turpināt dienestu, bet Juzefa 1955. gada rudenī tika pārcelta uz Pilskalna pamatskolu. Strādājot šajā pamatskolā, Juzefa 1956. gada pavasarī iestājās Latvijas Valsts universitātes Neklātienas nodaļas Filoloģijas fakultātē, kur izvēlējās studēt vēsturi.

Tajā pat laikā topošā vēstures speciāliste Sverdlova kolhozā tika ievēlēta par komjaunatnes pirmorganizācijas sekretāri. 2 gadus, kamēr Juzefa te strādāja, šī komjaunatnes pirmorganizācija turējās vienā no pirmajām vietām rajonā, to ievēroja rajona partijas komiteja, un I partijas sekretārs Bobrovs labo darbinieci sauca strādāt par rajona komjaunatnes komitejas II sekretāri, tomēr Juzefa nepiekrita, nobijās nepietiekamās pieredzes un drosmes trūkuma dēļ. Tomēr pēc laika viņa ievēlēja par komjaunatnes komitejas III ārštata sekretāri un biroja locekli, tālāk sekoja aicinājums strādāt

Politisko zināšanu un zinātņu popularizēšanas biedrībā, taču šī veiksmīgā karjera negaidot aprāvās, kad uz rajona komiteju par II sekretāru atnāca strādāt Sekacis un viņa sievai bija nepieciešams darbs, un tā pamazām Juzefai nācās noprast, ka sava vieta jāatbrīvo. Tā viņa piekāpās otro reizi. Ziņojot par savu lēmumu aiziet dzīvokļa trūkuma un nesaistošā darba dēļ, sekretārs Kārklīšs uzņēma šo ziņu ar sajūsmu, un tā Juzefa atgriezās skolā, šoreiz Antonišķu četrklasīgajā pamatskolā par pārzini, šī skola atradās Gailišu pagastā pie Feimāņu ezera.

Visu šo laiku Staņislavs un Juzefa draudzējās, satikās, rakstīja viens otram vēstules, pēc dienesta Staņislavs sāka strādāt kolhozā par lauku brigadieru.

1959. gadā septembrī Vārkavas vidusskolā bija vakanta skolotājas vieta. Staņislavs aicināja Juzefu uz Vārkavu, bet rajona izglītības nodaļa atteicās pārcelt, jo neesot iemesla. Tad Staņislavs, radu mudināts, atbrauca un aicināja reģistrēt laulību, lai būtu iemesls pārcelšanai! Viņa piekrita, un svētdienas rītā ar velosipēdiem abi devās uz Gailišu ciema padomes sekretāres mājām ar lūgumu reģistrēt laulību. Sekretāre Catlakša nokārtoja visas formalitātes, un abi jaunieši sareģistrējās gan bez iepriekšēja pieteikuma, gan bez lieciniekiem!

Nu bija iemesls pārcelt Juzefu uz Vārkavas vidusskolu. Ar 1959. gada 1. oktobri viņa šai skolā sāka strādāt, tolaik direktore bija Starčonoka.

Bet jaunā vīra un sievas radi gatavojās istajām kāzām, un tās tika nosvinētas 1959. gada 21. novembrī.

Pirmie kopdzīves gadi nāca un gāja līkločiem. Nebija viegli studēt, jo bija gaidāms ģimenes pieaugums, diemžēl dzimušais dēliņš nodzīvoja tikai 3 diennaktis pēc dzemdībām. Pēc pusotra gada piedzima meita Irēna. Studējot ik pa laikam nācās ņemt akadēmiskos atvaļinājumus, kā par nelaimi, arī vīrs dikti saslima un 2 gadus nespēja strādāt, vien audzināja un pieskatīja meitiņu. Paldies Dievam, Staņislavs izvērsojās, izmācījās par šoferi, ilgus gadus, līdz pat kolhozu sabrukšanai, par to strādāja, vēlāk 3 gadus bija ciematā par attīrīšanas sistēmas operatoru, no šīs darba vietas arī pensionējās.

Juzeļa atsāka studijas neklātienē, vēlāk pārgāja uz Daugavpils Pedagoģisko institūtu, un pēc laika diploms bija kabatā. Strādāja vidusskolā, taču viņa nemitīgi uz pārrunām aicināja rajona partijas komitejas I sekretārs, lai saagītētu strādāt par atbrīvotu kolhoza partijas pirmorganizācijas sekretāri. Beidzot Juzefa piekāpās, un tā bija trešā piekāpšanās un šoreiz liktenīgi kļūdaina. Par «partorgu» kolhozā «Arājs» viņa nostrādāja gandrīz 8 gadus. Tie bija brieduma gadi, veselība bija laba, un Juzefa metās milzīgā organizatoriskā darbā. Kas tik netika darīts! Tik palielināts PSKP biedru skaits, izvērstas plašas sociālistiskās sacensības, dibināts koris, sieviešu ansamblis, jauniešu deju kolektīvs, organizēti un svinēti bērniņas, pasu, pilngadības, pensionāru svētki, puīšu izvadīšana armijā, lopkopju, mehanizatoru, pirmrindnieku vakari, ekskursijas, valsts svētku svinības! Tas prasīja milzum daudz pūļu un spēka, atbilstošas stundas miegam un ģimenei, taču Juzefa vēlas pateikties tā laika sabiedrībai par atbalstu, pateikties kolhoza «Arājs» valdei un priekšsēdētājam Jānim Lācim par garīgo un finansiālo atbalstu, lai viņam gaisa piemiņa! Ļoti daudz palīdzēja arī toreizējā Vārkavas ciema padomes priekšsēdētāja Vera Vaivode, deva vērtīgus padomus, bija daudzu pasākumu iniciatore, arī pati, būdama apveltīta ar skaistu un skanīgu balsi, regulāri veda uz mēģinājumiem paprāvu dziedātāju pulku no I Vārkavas. Lai gaisā piemiņā šoferi - Jānis Spūlis un Ēvalds Kursītis, kuri gan ar «letučku», gan «bobiku» pēc darba vadāja pašdarbniekus uz mēģinājumiem divreiz nedēļā. Paldies bijušajam Vārkavas vidusskolas direktoram Staņis-

lavam Vilmanim par skolas aktu zāles un klavieru izmantošanu, nebija viegli izbraukt uz mēģinājumiem dirigentam Jānim Teilānam. Kora dzīvē gādijās arī dažādi kuriozi - dažām jaunām sievietēm pirms nākšanas uz mēģinājumiem nācās atprasīties no saviem vīriem, vīramātēm lūgt palīdzību bērnu pieskatīšanā; reiz viena vīramāte atteicās no šī pienākuma, taču situāciju glābīs vīrātēvs. Vislabāk bija, ja pašdarbībā iesaistījās abi laulātie, tādu nebija mazums, proti, tie bija Irēna un Aloizs Ceirāni, Marija un Jānis Stivrīškas, Anna un Nikolajs Lukjanski, Benita un Antons Ručevski, Anna un Ilmārs Lozdas u.c.

Kolhoza «Arājs» jauniešu tautas deju kolektīvs 70. gadu sākumā: (pirmajā rindā no kreisās) - Anna Lukjanska, Helēna Pastare (tagad Piziča), Janina Balcare, Anita Aizpuriete (tagad Vilcāne), Marija Gavare (tagad Kancāne), (otrā rindā no kreisās) - Anna Čiša (tagad Lozda), Staņislavs Brakovskis, Nikolajs Lukjanski, Juris Lazdāns, Marija Stivrīška, Jānis Stivrīška, Antons Vilcāns, Benita Ručevska, Jānis Pudāns, Antons Ručevskis, Jāzeps Dzenis.

Parteiskajai karjerai punktu pielika kāds gadījums. Vienā rajona partijas aktīva sanāsmē uzstājās 12 dalībnieki, no tiem 2 runāja latviski, bet 10 krieviski, tajā skaitā Rutkovskis un Kalvāns uzstājās ļoti kļūdainā krievu valodā. Bija gan kauns, gan smiekls klausīties. Pēc sapulces, uzklaustot dažādus norādījumus, runa nejausi iesākās par uzstāšanos, un Juzefa ievaicājās, kādēļ diviem latviešiem vajadzējis runāt krieviski, pie tam tik neapmūcīgi un lauzīgi? I partijas sekretārs Vannahs klāstījis likumu, ka vajagot ievērot proporcijas - 2 trešdaļām runu jāskan krieviski, vienai - latviski. Juzefa uzstājusi, ka arī tad šī proporcija tiktu ievērota, ja abi būtu runājuši latviski. Ar to arī sācies īsts ļembasts, pat izsaukums pie «drošības orgāniem», kur nācās visu sīki paskaidrot, tomēr nacionālismu dumpiniecei piesiet nevarēja, jo Juzefas pasē tautības ailē stāv ieraksts - poliete. Šī rīcība nepalika bez sekām, -nepatika, nicinājums un pat klajā naida pavardija Juzefu darbā ik uz soļa (vairums kolēģu bija krievu tautības), tāpat visādu sīku neizdarību dēļ nācās visai bieži ierasties birojā. No atmiņas nav izdzisusi instruktora Salamahina gardie un skaljie smieklī, kad viņš, prasot Juzefai, kā viņa sadūšojusies uz tādu rīcību, saņēmis atbildi, ka viņai gribējies iepazīties ar «drošības orgānu» darbiniekiem.

No šī darba bija aiziet. Atradās darbs Āmuļu palīgskolā.

Bet veselība pa šiem gadiem bija iedragāta, pārpūles un neizgulētās gripas dēļ Juzefa dabūja hronisku bronhītu, stenokardiju, vēlāk astmatisko bronhītu, tagad plaušu emfizēmu. 1979. gadā bija jāpārcieš smaga onkoloģiska operācija, pēc kuras 2 gadus Juzefa bija izdienas pensijā. Šajā laikā ļoti atbalstīja vīrs Staņislavs, līdz veselība uzlabojās. Pa to laiku meita, strādājot vietējā bērnodarņā, izdomāja studēt neklātienē Lierpājā, vēlāk pārgāja uz klātienes nodaļu.

Vīrs Staņislavs pēc kājas lūzuma 8 mēnešus nevarēja strādāt, tādēļ Juzefa atsāka savas darba gaitas. Pa izdienas pensijas laiku Āmuļu palīgskola tika pārcelta uz Rudzētu veco vidusskolu Lūzīniekos. Rudzātos nostrādāti 14 gadi, taču darbu nācās pamest un doties pensijā, jo Staņislavs 1997. gadā pārcieta smagu galvas operāciju, un nu bija Juzefas reize at-

Brakovsku pāris Ziemassvētkos kopā ar saviem mīļajiem - meitu Irēnu, znotu Leonīdu un mazmeitām Evelīnu un Madaru.

balstīt un palīdzēt vīram tik smagā dzīves brīdī. Tā, otru balstot un palīdzot, nodzīvoti 50 gadi - no vienas puses tas ir garš laiks, bet no otras - viens dzīves mirklis. Vislielāko prieku sagādā mazmeitas Evelīna un Madara, abas Rīgas Stradiņa universitātes studentes; gandrīz katru nedēļu ciemos un paligos brauc meita un znots Leonīds. Abiem sirmgalviņiem ir dažas vēlēšanās, pirmkārt, lai nebūtu jācieš tik daudz sāpju, jātērē tik daudz dārgajām zālēm, otrkārt, ir vēlēšanās kafējnicā «Šarlote» sarīkot saviesīgu vakaru, ielūgt radus, draugus un kaimiņus, bet no tā nākas atteikties finansiālu apsvērumu un veselības stāvokļa dēļ.

Brakovsku pāris pateicas arī draugiem un kaimiņiem, kas palīdz grūtos dzīves brīžos, pateicas dakterim Ruskulim un Katkevičam par ārstēšanu, jo ir bieži slimnīcas ciemiņi. Vislielākā pateicība ģimenes ārstei Irēnai Vaivodei, kas tik cītīgi rūpējās par abu pacientu atveseļošanu!

Vārkavas pagasta «Aizpuriešos» dzīvo Regīna un Pēteris Prikuļi. Savu jāvārdu viens otram viņi teica 1959. gada 28. novembrī. Īpaši daudz sāpīgu likteņu sietienu nācās pārciest Regīnai, kas ir Sibīrijas bērns; nevar rakstīt «bija», jo baiss atmiņas nav izdzēsamas. Varbūt, izlasot viņu stāstu, nenāksies brīnīties, kādēļ sirmgalvi pirms pieciem gadiem sasparojās un ar milzīgu pacietību, darbu un bērnu atbalstu iesāka celt jaunu, skaistu, plašu māju, kurā mītinās nu jau 2 gadus, un kādēļ darbs viņiem ir svētāks par svētu.

Kad Regīna stāsta par savu bērību, jaunajai paaudzei grūti stāstītajam noticēt, viņi nespēj to saprast, bet sirmajai kundzei ļoti smagi atcerēties. Regīnas vecākus, Regīnu un mazo māsiņu izveda 1941. gadā. Regīnai bija tikai 2 gadi, diemžēl māsiņa neizturēja garo braucienus un 6 mēnešu vecumā nomira. Tēvu brīdināja, ka viņa ģimene ir sarakstos, taču viņš neticēja - par ko, kāpēc? Tikko Mukānu ģimene bija uzcēlusī māju «Lielajos Stradiškos», daudz spēka un darba ieguldīts, auga meitiņas. Ģimēni paņēma tādu, kā stāvējuši - tik, cik mugurā bijis. Vīriešus no ģimēnēm atšķīra, tēvs mira lāģerī.

Regīna brīnās, kā varēja Sibīrijā izdzīvot, nav runa tikai par izslimoto cingu, malāriju, daudzām bērnu slimībām, badu, bet gan arī par to, ka viņu nebija lāgā, kas pieskata. Mammai nācās slaukt govīs, un viņas mājās tikpat kā nebija, vien mazliet Regīna atminas, ka mamma, no fermas pārņākdama, viņai ar mitru lupatiņu muti aplaucēja. Kaimiņienei bija 7 bērni un karā kritis vīrs. Lai izvestās pavisam nenosaltu, saimniece atdeva viņām «pufaiku», uz kuras 3 gadus bija gulējis suns – spalvainu un blusainu, taču māte ar sārnu izmazgāja, salāpīja un ģērba, apavu arī nebija, māte sēja ap kājām maisus, kūti tie samirka, kamēr pie uguns apžāvēja, tikmēr atkal bija jādodas slaukt govīs. Kad 1957. gadā viņas drīkstēja atgriezties mājās, viņām pakaļ brauca radnieks, jo māte bija uz rokām nesama.

Vietējie krievi ļoti palīdzēja, lai cik pašiem bija grūti, atnesa kaut pusi kartupeļa. Nebija tādu, kas neko nedarītu, jo Staļina laikā bija milzīgas nodevas valstij jānodod, īpaši bagāti skaitījās tie, kam no frontes atgriezās vīri, tie varēja palīdzēt, citādi visus darbus veica sievietes. Lai cik bija grūti, neviens cilpu kaklā uzreiz nelika, jo krieviem bija pierasts palīdzēt otram un neatstāt nelaimē.

Regīnas mātei no Latvijas mazā, mazā sainītī atsūtīja tomātu sēklas, māte audzēja un priecējās, taču viņas neapēda vienas savu ražu, kad nācās doties mājup, ikvienā sādžās mājā ienesa pa trim tomātu sēkliņām.

Atgriezušās mājās, Regīna un māte savos dzimtajos «Mukānos» pajumti neatrada, māja bija pārpirkta. Jumts vīrs galvas atradās «Sitnikos», tur nodzīvoti seši gadi.

Pēteris un Regīna saskatījās dejās Pilišķu klubā, uz kuru Regīna pat lāga nevēlējās iet, jo neprata latviešu valodu, kā arī daudz kas no krievu mentalitātes bija pārņemts un palicis. Taču Pēteris, «Stagarišku» puisis, kurš bija tikko no 4 gadus ilgā dienesta atgriezies, Regīnu bija paspējis nolūkot, ne velti viņa ievēroja, ka tur, kur gāja viņa, vienmēr priekšā bijis Pēteris. Pētera mātei nabadzīgā, uzvedības ziņā un valodas dēļ krievietei līdzīgā vedekla nebija pa prātam, taču Pēteris sadumpojās, un abi apprecējās. Pēc laika, Pētera brāļa mudināti un sūrās kolhoza dzīves nogurdināti, jaunie pārcēlās uz Do-

Regīna un Pēteris Prikuļi pirms vairākiem gadiem kādās kāzās.

beles rajonu, vēlāk uz Jaunpili, kur nodzīvoti 28 gadi, kur izaudzināti, izskoloti bērni - dēls Andrejs un meita Sandra (diemžēl viens bērniņš, jaunākais dēliņš, piecu gadu vecumā saslima ar sarkomu un nomira).

90. gados, kad īpašnieki atguva savas zemes, Prikuļu pārim nācās doties mājup, darba nebija, arī labas izglītības ne, līdz pensijai vēl patālu, tādēļ izlēma doties uz laukiem, uz dzimto pusi. «Mukānos» radi pat uz pagaidu dzīvi nelaida, jo bijās, ka saimnieku meita, mantiniece mājās atņems un pašus izdzīs. Vīramāte bija mirusi un mājās norakstījusi Pētera jaunākajam brālim, tur arī ģimene kādu laiku mitinājās, līdz nopirka zemes plekīti un saimniecību «Aizpuriešos», te piesieta sirds un daudz sviedru lijis, iekams vismaz vecumdienās cerētais saņiegt.

Regīna un Pēteris uzsver, ka veiksmīgas un saskaņīgas kopdzīves pamatā ir liela pacietība un upurēšanās, nedrīkst ne ar vārdiem, ne darbiem darīt otram pāri, aizvainot, jāsaprot, ka kopā sanāk 2 pavisam sveši cilvēki, tādēļ nav viegli.

Prikuļu pāris uzskata, ka masu mediji ir samaitājuši jaunās paaudzes priekšstatus par dzīvi, popularizējot skaisto dzīvi un pārticību, un nemāca, ka tā sasniežama ar smagu darbu, ka tā jānopelna. Strādāt pa istam neviens vairs nevēlas.

Ģimene rūpējas par dažiem mājlopiem, aizraujas ar puķkopību, rokdarbiem, Regīna dejo Vārkavas pagasta senioru deju kopā «Vārkavas odziņas» un dzejo. Širmgalvjiem ir ļoti izpalīdzīgi kaimiņi. Saimniece domā, ka noteikti vajadzētu ieviest tradīciju un svinēt Vīru dienu, viņiem tādas savas dienas nemaz nav.

Prikuļu ģimeni priecējas par saviem mazbērniem – Juri, Edgaru, Dāvi un Martu, kā arī ir sagaidīta pirmā mazmazmeitiņa Amanda.

Vārkavas novada ļaudīm Regīna velta savu dzejoli:

*«Ar kādām saitēm sien tu, dzimtā puse,
Ar rītiem miglainiem vai novakarēm klusām?
Ar griezes dziesmu rudzu laukā
Vai rudenim, kad dzērves klaigā?
Varbūt ar tumšiem egļu siliem
Vai ezeriem, kas mūsu lepnus, ziliem?
Ar kādām saitēm sien tu, dzimtā mala,
Gan pa pasauli ir klejots, gana,
Kaut mūža novakars ir vēls,
Es tomēr atkal esmu tava!»*

Cienījamie, Vārkavas novada iedzīvotāji! Cerams, ka ar šo «Ozolupes» numuru būs iesākta tradīcija publicēt zelta kāzu pāru dzīves stāstus (varbūt ir kāds dimanta kāzu pāris?), tādēļ, lūdzu, atsaucieties un piesakieties; kaimiņi, radi un paziņas, piesakiet šos cilvēkus! Tāpat tiks gaidīti ieteikumi intervijām ar cilvēkiem, kas svin dižas dzīves jubilejas!

PATEICĪBA

No 2009. gada marta līdz 2009. gada septembra sākumam otro gadu pēc kārtas Vārkavas novadā norisinājās mazo grantu projektu konkurss «Iedzīvotāji veido savu vidi». Projektu konkursa atbalstītāji ir KNHM («Koninklijke Nederlandsche Heidemaatschappij» jeb latviski «Karaliskā Holandiešu Viršu biedrība») ar 5000 eiro ieguldījumu, Vārkavas novada dome ar 5000 eiro ieguldījumu, kā arī Vārkavas novada iedzīvotāji ar savu brīvprātīgu iniciatīvu un 1178 ziedotajiem latiem. Projekta mērķis ir aktivizēt iedzīvotājus savas dzīves vides uzlabošanas darbiem.

Vārkavas novada dome pateicas īstenoto projektu iniciatīvas jeb darba grupu vadītājiem un šo darba grupu dalībniekiem:

1) **Karīnai Krasņakovai** un viņas darba grupai – L. Lazdānei, I. Krasņakovam, M. Lazdānam, V. Krasņakovai, G. Saveljevam, V. Kirilovam, V. Saveljevam, A. Šņikovam, A. Prokofjevam, V. Krasņakovam, Z. Prokofjevai, O. Osipovai par īstenoto projektu «Kvedervercumu vecticībnieku kapsētas labiekārtošana»;

2) **Aigai Vingrei** un viņas darba grupai – J. Pākstem, J. Lazdānam, J. Grancovskim, M. Ormanei, M. Ormanim, S. Somam, Leontijai Lazdānei, R. Svenčim, A. Vaivodam, P. Lazdānam, R. Vingrim, N. Lazdānam par īstenoto projektu «Strodu kapsētas žoga renovācija»;

3) **Kārlim Andiņam** un viņa darba grupai – J. Bartusevičam, G. Lazdānei, I. Bartusevičai, E. Sparānam, J. Gavaram, F. Pizičam, V. Mikitānam, E. Somam, A. Somam, J. Gavaram, R. Andiņai, K. Cvetkovai, R. Božim, I. Toločko, R. Toločko, A. Kvederam, A. Kvederam, Z. Gavarei, I. Gavarei, A. Gavarei, L. Gavaram, S. Stivriškai, B. Brakovskai, A. Lazdānei par īstenoto projektu «Ciemata pludmale 2»;

4) **Kristīnei Plotei** un viņas darba grupai – B. Karakonei, A. Skudrai, I. Lozdam, A. Lozdai, E. Čeirānam, R. Andiņai, K. Andiņam, V. Kapļauskas, D. Mikitānei, V. Mikitānam, A. Lazdānei, G. Lazdānei, I. Stivriškai, S. Stivriškai, E. Vaivodam, Ē. Kivleniekam, J. Pūgam, S. Stančevičam, Z. Dombrovskim par īstenoto projektu «Pasta kastīšu mājiņa»;

5) **Aivaram Upeniekam** un viņa darba grupai – O. Pujatam, A. Gavaram, I. Gailumam, G. Kūksiliņam, V. Kapļauskas par drīzumā īstenoto projektu «Vārkavas Romas katoļu baznīcas durvju restaurācija»;

6) **Jānim Kokorītīm** un viņa darba grupai – K. Andiņam, I. Bartusevičai, R. Cepurniekam, J. Kapusti-

nam, B. Koķinai, L. Landsmanei, G. Lazdānei, V. Mikitānam, R. Spūlim, E. Somam, S. Šalkovskai, E. Taškānam, E. Vingrei, R. Andiņai, J. Landsmanim, A. Lazdānei, G. Somei, J. Bartusevičam, D. Mikitānei, L. Vaivodam par īstenoto projektu «Mēs savai skolai»;

7) **Janīnai Ancānei** un viņas darba grupai – J. Keišam, M. Salcevičai, V. Grigorjevai, A. Vingrim, S. Malnačam par īstenoto projektu «Kultūra – neatņemama dzīves sastāvdaļa»;

8) **Viktoram Lazdānam** un viņa darba grupai – J. Augšpūlam, V. Lazdānam, J. Čeirānam, J. Šalkovskim, V. Borovikam, J. Bramanim, J. Putānam, I. Caunam, V. Rokjānam par īstenoto projektu «Ticībai, cerībai, mīlestībai»;

9) **Jānim Zarānam** un viņa darba grupai – A. Jaudzemam, S. Pūgam, M. Rusiņam, J. Pūgai, L. Praņevskai, A. Dzenei, K. Klindžānam, A. Ušackim, K. Ušackim par īstenoto projektu «Vanagu ciema centra labiekārtošana, parka izveide»;

10) **Ivetai Onckulei** un viņas darba grupai – P. Onckulim, I. Kļavinskai, Z. Praņevskai, L. Kļavinskai, I. Gulbinskai, I. Cepurniecei, A. Ušackai, T. Seilei, J. Grozai par īstenoto projektu «Elektroinstalācijas un apkures ierīkošana muzeja telpās»;

11) **Ivetai Isajevai** un viņas darba grupai – J. Praņevskai, E. Lācei, P. Romānam, A. Isajevam, A. Vilcānam, J. Vaivodam, E. Romānam, I. Praņevskim, G. Romānam par īstenoto projektu «Volejbola laukuma labiekārtošana Vanagos»;

12) **Elizabetei Lācei** un viņas darba grupai – J. Praņevskai, M. Ušackai, E. Seilei, L. Kļavinskai, J. Ernstonam, H. Vilcānam, Z. Lācei, T. Seilei, V. Juš-

kānam par īstenoto projektu «Mācies, atpūties, attīsties!»;

13) **Pēterim Pūgam** un viņa darba grupai – I. Pūgai, M. Cakulei, J. Solam, A. Vilcānam, J. Vilcānei, J. Vaivodam, V. Vaivodei, I. Purviņai, J. Purviņam, L. Purviņai, G. Skutelim, A. Vilcānam par īstenoto projektu «Mēs – Vanagu baznīcai»;

14) **Anastasijai Vaivodei** un viņas darba grupai – E. Dzenei, A. Gavaram, G. Skutelim, P. Romānam, A. Vilcānam, A. Neiceniekam, J. Purviņam, A. Dzenei, I. Ušackai par īstenoto projektu «Vanagu Sv. Annas Romas katoļu draudzes baznīcas un kapu teritorijas žoga ierīkošana».

2008. gadā Vārkavas novadā šī projekta ietvaros tika īstenotas 10 ieceres, ikvienai no tām piešķirot 1000 eiro, šogad žūrija šādu finansējumu piešķīra 6 projektiem, bet pārējiem 8 – 500 eiro, tādēļ K. Andiņam, K. Plotei, J. Ancānei, J. Zarānam, I. Onckulei, I. Isajevai, E. Lācei, P. Pūgam un viņu darba grupām neizdevās realizēt itin visas idejas, taču turpināt savu darbu viņi, tāpat kā arī jaunās darba grupas, varēs nākamgad, kad šī projekta īstenošana mūsu novadā norisināsies pēdējo reizi.

KNHM ikvienam savam sadarbības partnerim Latvijā, atkarībā no īstenoto projektu daudzuma katrā teritoriālajā vienībā, pēc ideju īstenošanas un pieņemšanas piešķir papildus balvu – 500 eiro vai 1000 eiro. 2010. gada 16. janvārī, Lielvārdē, īpašās svinībās šo balvu (500 eiro) pēc vienprātīga vietējās žūrijas lēmuma saņēms mūsu novada uzvarētāji – Kvedervercumu vecticībnieku kapu labiekārtotāji.

Stārķa nesums

No 7. oktobra līdz 5. novembrim Vārkavas novadā reģistrēts viens jaundzimušais:

27. septembrī pasaulē nāca Intars Veliks.

Vissirsnīgākie sveicieni māmiņai Inetai Velikai un tētim Jānim Velikam!

Domes priekšsēdētājas vietnieces Anitas Brakovskas pieņemšanas laiki:

- mēneša pirmajā trešdienā Rimicānos,
- mēneša otrajā trešdienā Vanagos,
- mēneša trešajā trešdienā Vārkavā,
- mēneša ceturtajā trešdienā Vecvārkavā,
- mēneša pirmajā otrdienā Pilišķos,
- mēneša trešajā ceturtdienā Arendolē.

Pieņemšanas laiks no plkst. 9.00 līdz 12.00.

JĀAUJ KĀJAS

◆ Vārkavas novada Rimicānos tiek veidots Vārkavas novada zemnieku konsultatīvais centrs. Jau šobrīd tas sniedz šādus pakalpojumus:

1) lauksaimniecības jomas jaunākās un aktuālākās informācijas apskatu;

2) konsultācijas lauksaimniecības likumdošanā;

3) informāciju par produkcijas realizēšanas iespējām un cenām;

4) ar lauksaimniecību saistīto sludinājumu pieņemšanu un aktualizēšanu.

(Ja esat e-pasta lietotājs, tad dariet to zināmu lauku attīstības speciālistei S. Ziemelei; zemnieku konsultatīvā centra e-pasta adrese būs ievietota nākamajā numurā.)

Sīkāka informācija pa tālr. 65329211, 28370775

(Rožkalnu pagasta pārvalde);

26597153 (Silvija Ziemele) vai 29191626.

◆ Bioloģisko saimniecību ievēribai! Tā kā jums ir nepieciešama tikai bioloģiski ražota un sagatavota spēkbarība, ir radusies iespēja to iegādāties ērtāk un tuvāk mājām! Zvanot uz augstāk minētajiem tālruniem, varēs vienoties par bioloģisko miežu, kviešu, auzu, dažādu maisījumu vai miltu iegādi. Cena pēc vienošanās.

◆ Patīkami jaunumi piena ražotājiem! «Triķātas KS» piena iepirkuma cena šobrīd ir Ls 0,175 (bez PVN)!

◆ Darbu sākusi pašlaik vienīgā Latvijā sertificētā, bioloģiskā rituālkautuve «Viesuļi» (Jēkabpils novada Zesas pagasts). Kautuve iepērk bioloģiski audzētus lopus, kā arī piedāvā lopu kaušanas pakalpojumu.

◆ Aizvien vairāk Valsts darba inspekcija apmeklē zemnieku saimniecības, kurās ir nodarbināti strādnieki. Lai atsvaidzinātu un papildinātu lauksaimnieku zināšanas, tiek rīkots seminārs, kas notiks ceturtdien, 26. novembrī plkst. 11.00, Rožkalnu pagasta KN zālē. (Tas būs maksas seminārs.)

VDI Daugavpils nodaļas speciālists informēs par darba drošību, darba līgumiem, darba laika uzskaiti, darba riska faktoru novērtēšanu un darba drošības dokumentāciju, kādai jābūt katrā zemnieku saimniecībā.

Sīkāka informācija par visiem punktiem šajā rubrikā pa tālruni 26597153 (Silvija Ziemele).

MŪŽĪBAS BALSS

No 7. oktobra līdz 5. novembrim Vārkavas novadā reģistrēti 3 mūžībā aizgājušie:

Vasilijš Kopančuks (01.11.1943.- 05.10.2009.),

Tekla Kivleniece (30.03.1949.- 15.10.2009.),

Jānis Pudžs (17.10.1943. – 23.10.2009.).

Visdziļākā līdzjūtība tuviniekiem.

NEPALIEC MĀJĀS

Otrdien, 17. novembrī plkst. 19.00, Rožkalnu KN svinības, veltītas LR proklamēšanas gadadienai.

Muzicēs grupa «Marčello», ieeja brīva!

Saviesīgajā daļā iespējams izmantot galdiņus.

28. novembrī Rožkalnu KN balle. Sekojiet informācijai!

Vārkavas pagasta Tautas nama un novadpētniecības muzeja darba plāns

2009. gada novembris

12.11.-30.11. Izstāde „Stipra ģimene – valsts balsts un pamats”	Novadpētniecības muzejs Izstādes atklāšana 12.11. plkst.14.00
11.11. Lāčplēša dienai veltīts pasākums	Vārkavas novads
13.11. plkst.19.00 Valsts svētkiem veltīts pasākums “Stipra ģimene – valsts balsts un pamats”	Tautas nams
29.11. plkst. 15.00	Pirmās Adventes svečītes iededzināšana. Izstāde “Adventes vainagi un apsveikuma kartiņas”. Izstāde atvērta no 25.novembra.

2009. gada decembris

7.decembris	2.Adventes svečītes iededzināšana
13.decembris	3.Adventes svečītes iededzināšana
21.decembris	4.Adventes svečītes iededzināšana
18.12. - 30.01.2010. Ziemassvētku izstāde-tirdziņš	Novadpētniecības muzejs
26.12. plkst.13.00 Ziemassvētku eglīte bērniem, plkst. 15.00 - 19.00 diskotēka “Esmu tīnis”	Tautas nams
30.12.plkst.20.00 Gada nogales balle-diskotēka	Tautas nams

DAŽĀDI

IEDZĪVOTĀJU IEVĒRĪBAI!

Sākot ar 2009.gada 1. novembri, Vārkavas novadā tiek uzsākta pacientu veselības aprūpe mājās, ko veiks ārsta palīdzība Valentīna Vaivode un ārsta palīdzība Anita Lazdāne. Slimniekiem, kuri veselības stāvokļa dēļ nevar apmeklēt ārstniecības iestādi, būs iespējams saņemt injekcijas, pārsiešanas un citas medicīniskas manipulācijas savās mājās. Par pakalpojumu sniegšanu nebūs jāmaksā pacienta iemaksa. Medicīnisko aprūpi mājās varēs saņemt slimnieki ar jebkura ģimenes ārsta nozīmējumu. Pacientam jāgriežas pie sava ģimenes ārsta, kurš izvērtēs veselības stāvokli un nozīmēs nepieciešamās procedūras.

Sīkāka informācija pa tālruni 25962997

(Valentīna Vaivode) vai pa tālruni 28388990 (Anita Lazdāne)!

*

Precizējums - iepriekšējā «Ozolupes» numurā bija nepareizi minēta L. Landsmanes un E. Taškāna LLU apgūstamā studiju programma. Gan L. Landsmane, gan E. Taškāns minētās augstskolas Meža fakultātē apgūst mežzinātnieku studiju programmu. Atvainojos par šo neprecizitāti!

*

Upmalas bibliotēkā var saņemt aizgājušo gadu norakstītās grāmatas. Varbūt kāds sev atradīs kaut ko interesantu un lietderīgu!

Vanagu
pamatskolas pirmsskolas
izglītības grupas
audzēkņi savā
izremontētajā klasē.

